

**РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ “АНГЕЛ КЪНЧЕВ”**  
**ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ**

**ВЪПРОСНИК ПО КОНСТИТУЦИОННО ПРАВО – 2024/2025 уч. г.**  
**За специалност „Право” в Русенския университет “А.Кънчев”**

1. Понятие за Конституция. Възникване и развитие на конституциите.
2. Конституцията като върховен и основен закон. Непосредствено действие на Конституцията.
3. Конституционализъм – същност и реализация.
4. Форма на конституцията. Видове конституции.
5. Развитие на конституционните модели във Великобритания, САЩ, Франция и Германия.
6. Българските конституции от 1879 г., 1947 г. и 1971 г. - исторически преглед.
7. Седмо Велико Народно събрание. Конституцията от 1991 г.
8. Приети изменения и допълнения в Конституцията от 1991 г.
9. Конституционното право като отрасъл. Конституционноправни норми и конституционноправни отношения.
10. Юридически източници на конституционното право.
11. Държавата. Форми на държавно управление и на държавно устройство.
12. Народен суверенитет. Конституционни гаранции за народния суверенитет.
13. Правова държава. Гражданско общество.
14. Конституционни основи на икономическата система на Република България. Собственост. Основни икономически принципи.
15. Конституционни основи на политическата система в Република България. Политически партии, политически плурализъм.
16. Принцип за разделение на властите. Държавни органи – същност и взаимоотношения.
17. Непосредствено осъществяване на държавната власт от народа – същност и форми.
18. Уредба на формите на пряка демокрация в Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление.
19. Избори. Избирателно право - същност и принципи.
20. Избирателни системи, прилагани в Република България. Организация и произвеждане на изборите.
21. Конституционни основи на правното положение на човека и гражданина. Равноправие, хуманизъм и демократизъм.
22. Българско гражданство. Правна уредба на българското гражданство.
23. Конституционноправно положение на чужденците в Република България.
24. Основни права и задължения на гражданите. Закрила на основните права.
25. Групи основни права в Конституцията от 1991 г.
26. Основни задължения на гражданите.
27. Парламентаризъм. Форми на парламентарен режим.
28. Парламент. Народното събрание на Република България като парламент.
29. Състав и срок на пълномощията на Народното събрание. Свикване и откриване на Народното събрание.
30. Конституиране на Народното събрание: председател, комисии, парламентарни групи.
31. Народното събрание като работеща институция – организация и процедури.
32. Законодателна дейност на Народното събрание.
33. Парламентарен контрол. Форми.

34. Други правомощия на Народното събрание. Парламентарни актове.
35. Основи на правния статус на народните представители. Мандат, избираемост, несъвместимост, имунитет.
36. Президент на републиката. Правно положение и функции. Вицепрезидент.
37. Избор на президент и вицепрезидент. Срок на пълномощията. Предсрочно прекратяване на мандата.
38. Президентски имунитет. Обвинения срещу президента и вицепрезидента.
39. Правомощия на президента.
40. Актове на президента. Контрасигнатура.
41. Изпълнителна власт – обща характеристика. Рационализиран парламентаризъм.
42. Министерски съвет – състав, избор, прекратяване на правомощията.
43. Вот на недоверие и вот на доверие. Служебно правителство.
44. Функции и актове на Министерския съвет на РБ. Законодателна инициатива.
45. Министър – председател, министри. Правно положение. Актове.
46. Същност и структура на съдебната власт в Република България. Независимост на съдебната власт – конституционни аспекти.
47. Система на съдилищата в Република България.
48. Принципи на правосъдието в Република България.
49. Прокуратура и следствени органи - структура и функции.
50. Статус на съдиите, прокурорите и следователите – назначаване, основания за освобождаване от длъжност, несменяемост, имунитет.
51. Управление на съдебната власт. Висш съдебен съвет – пленум и колегии.
52. Инспекторат към Висшия съдебен съвет – състав и правомощия.
53. Омбудсман.
54. Адвокатура.
55. Конституционни основи на местното самоуправление в Република България.
56. Административно-териториално устройство на Република България.
57. Общината като основна административно-териториална единица – същност, създаване, общинско самоуправление.
58. Общински съвет - правно положение и правомощия.
59. Кмет - статус, правомощия. Общинска администрация.
60. Областта като административно – териториална единица. Отношения между областен управител, общински съвет и кмет.
61. Контрол за конституционност – същност, системи, възникване и развитие.
62. Конституционният съд на Република България - правна характеристика. Състав. Статус на конституционните съдии.
63. Правомощия на Конституционния съд на РБ.
64. Производство пред Конституционния съд. Действие на решенията на КС.
65. Ревизия на Конституцията. Промени в КРБ от Обикновено Народно събрание.
66. Велико Народно събрание.
67. Държавни символи на Република България.

Русе, август 2024 г.

Съставил: доц. д-р Зорница Йорданова

## ЛИТЕРАТУРА:

### Нормативни актове:

1. Конституция на Република България
2. Закон за политическите партии
3. Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
4. Изборен кодекс
5. Закон за българското гражданство
6. Правилник за организацията и дейността на Народното събрание
7. Закон за нормативните актове
8. Закон за администрацията
9. Закон за съдебната власт
10. Закон за омбудсмана
11. Закон за адвокатурата
12. Закон за Конституционен съд
13. Закон за административно-териториалното устройство на Република България
14. Закон за местното самоуправление и местната администрация

### Основна литература:

1. **Друмева, Е. Конституционно право** (пето издание). С.: Сиела, 2018.
2. **Близнашки, Г.** Конституционно право. Том първи: Принципи. С.: Университетско издателство „Св.Климент Охридски“, 2020.
3. **Близнашки, Г.** Парламентарно право. С.: УИ „Св.Климент Охридски“, 2015.
4. **Киров, Пл.** Конституиране на представителното управление в България. С.: Сиела, 2015.
5. **Киров, Пл.** Президентът в българския конституционен модел. С.: Сиби, 2004.
6. **Киселова, Н.** Конституция на Република България с тълкувателните решения на Конституционния съд (1991 - 2020 г.). С., 2021.
7. **Пенев, П., З. Йорданова.** Учебно помагало по конституционно право. Русе: РУ „А. Кънчев“, 2014.
8. **Спасов, Б.** Конституционно право на Република България – част I-ва. С.: Юриспрес, 2002 .
9. **Спасов, Б.** Конституционно право на РБ – част II-ра. С.: Юриспрес, 2002.
10. **Спасов, Б.** Конституционно право на РБ – част III-та. С.: Юриспрес, 2004.
11. **Стойчев, Ст.** Конституционно право на Република България (пето издание). С.: Сиела, 2002.
12. **Танчев, Е., М.Белов.** Сравнително конституционно право. С.: Сиби, 2009.

### Допълнителна литература:

1. **Белов, М.** Гражданското участие в политическия процес. Конституционноправни основи. С.: Сиби, 2010.
2. **Белов, М.** Пряка демокрация - национални и сравнителноправни аспекти. С.: Сиби, 2009.
3. **Близнашки, Г.** Парламентарното управление в България. С., 2009.
4. **Близнашки, Г.** Общо учение за Конституцията. С.: УИ „Св.Кл.Охридски“, 2019.
5. **Български конституции и конституционни проекти (сборник).** С., 1990.
6. **Йорданова, З.** Изборите в България – актуални конституционноправни проблеми. Русе, 2017.
7. **Йорданова, З.** Преглед на практиката на Конституционния съд на Република България по въпросите на избираемостта и несъвместимостта в държавното управление. - В: Научни трудове на РУ, Русе, Печатна база на РУ, 2012, 65-74.

8. **Карагъзова – Финкова, М.** Американският и европейският модел на съдебен контрол за конституционност. С., 1994.
9. **Киселова, Н.** Политически права на българските граждани. С.: Сиела, 2017.
10. **Киселова, Н.** Парламентарен контрол. С.: Парадигма, 2021.
11. Конституционен съд. Юриспруденция 1997-2006 г. (сборник). София, 2010.
12. Конституция на Република България. Коментар (Авторски колектив). С.: Сиела, 1999.
13. **Михайлова, Е.** Парламентаризъм и правова държава в България: принципи и практики. С.: НБУ, 2004.
14. **Начева, Сн.** Конституционната цивилизация и българския конституционализъм (част първа). С.: Сиби, 2004.
15. **Неновски, Н.** Конституцията – актуални въпроси на теорията и практиката. С., 2002.
16. **Неновски, Н.** (съст.). Конституция на Република България: Анотирана с тълкуванията на Конституционния съд. С.: Сиби, 2001.
17. **Паунов, Хр.** (съст.). Конституционно право. Сборник с нормативни актове (второ издание). С.: Нова звезда, 2019.
18. **Паунов, Хр.** Ревизия на Конституцията на Република България. С.: Фенея, 2013.
19. **Пенев, П.** Адвокатът, конституцията, приложимото право. С анотирана практика на Конституционния съд. В. Търново: Фабер, 2018.
20. **Пенев, П.** Великото народно събрание - сложно юридическо и политическо начинание. - Общество и право, 2008, № 9, 3-8.
21. **Пенев, П.** За прякото действие на конституционните норми в дейността на Конституционния съд и съдилищата.- Правна мисъл, 1998, № 2, 27–35.
22. **Пенев, П., Я. Зартов.** Конституционно правосъдие на Република България. С.: Сиела, 2004.
23. **Пенев, П.** Нормативни и практически очертания на българското конституционно правосъдие – проблеми и перспектива. С., 2013.
24. **Пенев, П.** Съдебната власт в България 1989-2014 г.: Проблеми на съвременния дискурс. С.: Сиби, 2014.
25. **Спасов, Б.** Народно събрание. Парламентарно право. Второ изд., 1993.
26. **Спасов, Б.** Президентът на Републиката: Правно положение. С., 1992.
27. **Спасов, Б.** Учение за Конституцията (трето издание). С.: Сиби, 1997.
28. **Сталев, Ж.** Проблеми на Конституцията и конституционното правосъдие. С., 2002.
29. **Стоилов, Я.** Държавната власт – правно-политически разграничения и съотношения. С.: Сиби, 2001.
30. **Танчев, Е.** Въведение в Конституционното право. С.: Сиби, 2003.
31. **Янкулова, Р.** Казуси по конституционно право. С.: Сиби, 2016.
32. **Янкулова, Р.** Конституционното правосъдие и защитата на основните права. С.: Сиела, 2020.